

Az erdő kulturális és társadalmi haszna

Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) a 2011-es évet az Erdők Nemzetközi Évének (International Year of Forests) nyilvánította. Ebben az évben az ENSZ kifejezetten az erdők fenntartható kezelésének, megőrzésüknek és fenntartható fejlesztésének a fontosságára hívja fel a figyelmet.

INTERNATIONAL YEAR OF FORESTS • 2011

Az erdő Földünk, s a rajta élő emberek egyik életforrása, a természeti tényezőktől és emberi beavatkozásoktól függő életközösség és élőhely. Az erdő a földünk legfejlettebb életközössége, amely magában foglalja a talajban élő mikroorganizmusokat, a földfelszínen élő mohákat, gombákat, lágy- és fás szárú növényeket, továbbá a benne élő rovar-, madárvilágot és vadállományt. Az erdő legfontosabb hatásai: a legnagyobb széndioxidfogyasztó és oxigén-termelő, a legnagyobb szervesanyag termelő, a Föld vízháztartásának alapvető szabályozója, a mezo- és makroklíma befolyásolója, a tápláléklánc megszakítás nélküli fenntartásának lassan már egyedüli helyszíne, a környezet legjelentősebb védője, egészségnevelő, regeneráló hatása egyedüli, jóléti, kulturális, esztétikai hatása nélkülözhetetlen. Az erdőt nem lehet egyszerűen a fák együttesének tekinteni. Egy erdőtűznél nem az a legnagyobb baj, hogy elpusztul az erdőt alkotó fák tömege, hanem elpusztul egy önmagát fenntartó, az emberi beavatkozás mértékétől függően önmagát megújítani képes, önszabályozó környezeti rendszer, amely számos élőlénynek ad életteret és életlehetőséget. Erdeink mintegy harmada elsődlegesen védelmi funkciót tölt be. Ide tartoznak a természetvédelmi oltalom alatt álló ún. védett erdők, továbbá a védő erdők, melyek elsősorban a természeti környezet vagy a létesítmények védelmét látják el, illetve egyéb védelmi célokat szolgálnak. Az ember az erdőt sokáig csak nyersanyagforrásnak tartotta, ezért a XX. század közepéig az erdők a faanyagtermelés szolgálatában álltak. Napjainkban faanyagtermelést szolgáló erdőként tartjuk nyilván az olyan erdőt, amelyben a faállomány nevelése és kitermelése a lehetséges legnagyobb mennyiségű és legjobb minőségű hasznosítható faanyag előállítását szolgálja úgy, hogy közben az erdő védőhatásai nem sérülhetnek. Ezen belül speciális szereppel bírnak az ún. ültetvény-erdők, melyek rövid vágásfordulóval kezelt, nemesített, vagy az adott tájegységben nem őshonos fafajokból álló, többnyire intenzív művelésű faállományok, energiaerdők. Gazdasági erdők közé soroljuk még a magtermesztő állományokat, illetve –ültetvényeket, melyek a szaporítóanyag termelését szolgálják, valamint a vadaskerteket. A vadaskert zárttéri (bekerített), intenzív vadgazdálkodásra kijelölt erdő, melyben az erdő fennmaradását és felújulási lehetőségét

biztosítva kell vadgazdálkodni. Magyarország erdőállományai az oktatást-kutatás céljait is szolgálják. Az erdei élőhelyek kutatása, az erdei iskolák által az oktatásba történő bevonása és a szakemberek állandó továbbképzése mind hozzájárul ahhoz, hogy még jobban megismerjük. A hazai erdők nem tekinthetők önfenntartó környezeti rendszereknek, mivel jelenlegi formájuk több évszázados emberi beavatkozás, gazdálkodás során alakult ki. Fenntartásuk csak szakszerű erdőgazdálkodás keretében lehetséges. Az erdőgazdálkodás célja ezért nem lehet más, mint az erdő védelme és a fenntartható erdőgazdálkodási tevékenység, annak érdekében, hogy az erdő megőrizze biológiai változatosságát, termő- és felújuló képességét, valamint megfeleljen a társadalmi igényekkel összhangban lévő környezeti- és gazdasági elvárásoknak, és szolgálja az egészségügyi-szociális, valamint oktatási és kutatási célokat. Az Európában már közel 20 éve egységes módon végzett egészségi állapotfelmérések alapján a hazai erdők állapota kontinensünkön átlagosnak tekinthető. Szerencsésnek is mondhatjuk magunkat, mivel nálunk nincsenek megyényi kiterjedésű erdőtüzek, hegyoldalakat taroló szélöntések. Köszönhető ez részben a hazai termőhelyi adottságoknak, az elegyes lombos erdők dominanciájának, de köszönhető annak a tervezésen alapuló, nagy hagyományokkal rendelkező és gondosan ellenőrzött erdőgazdálkodásnak is, mely az erdővagyon megőrzését mindig is elsődlegesnek tartotta. Kiemelten fontos a megelőzés, melyben a legjelentősebb feladat az erdőgazdálkodókra hárul. Ugyanis a termőhelynek megfelelő fafajokból álló, elegyes, a természetes folyamatokat közelítő módon kezelt erdők képesek leginkább ellenállni a károsításoknak, s leghamarabb megújulni a néha elkerülhetetlen károk után.

Fontos, hogy feladataink, közé tartozzon az erdőknek a védelme. Az erdővédelem küzdelem az erdő termőképességére (fahozamra) káros vagy veszélyes tényezők ellen. Korszerű erdőműveléssel és ápolással, repülőgépes permetezéssel vagy porozással lehet védekezni ellenük. Hazánkban 1956 óta működik erdővédelmi szolgálat, egyelőre Budapesten Egerben és Sopronban. Ezek a laboratóriummal és védekező anyagokkal felszerelt kutatóállomások a fontosabb hazai kártevőkkel foglalkoznak, és a védekezésben segítik az erdőgazdaságokat.

Számomra lényeges az erdőknek a védelme, hiszen fontos megőriznünk a körülöttünk lévő környezetet. Értékelnünk kell a természetet és próbáljuk meg inkább óvni mintsem károsítani. Az erdők kulturális haszna sokrétű (lehet benne túrázni, lovagolni, tájfutó versenyeket szervezni). Nem szabad megfeledkeznünk a szabadidőnkéről és meg kell tanulnunk kikapcsolódni a mai rohanó világból. Gyakran járok ki a lovammal túrázni az erdőbe és túralovaglás nélkül, nem tudom milyen, lenne az élet. Örülnék neki, ha ezt minél több ember értékelné és megpróbálni elszakadni a mai modern technikáktól. Hiszen fontos a hagyományaink és értékeink megőrzése. A környezet és az erdő közössége még inkább nagyobb élmény nyújt. A vadászatot nem támogatom. Nem értek egyet az állatok megölésével. Remélem a 2011-es év minél több ember figyelmét hívja fel az erdők hasznára és védelmére.

